

Informe del camarada Comorera sobre el Partit Socialista Unificat de Catalunya. Moscou, 20 de febrer de 1938. Traducció de Josep Puigsech Farràs, a partir de l'original en rus a l'Arxiu Estatal Rus d'Història Sociopolítica. Fons 495, circumscripció 74, cas núm. 215:

1. La situació el 19 de juliol de 1936

Partits polítics. El 19 de juliol de 1936 a Catalunya hi havia el següents partits:

- 1/ Esquerra Republicana de Catalunya.
- 2/ Acció Catalana Republicana.
- 3/ Lliga Catalana.
- 4/ Partit Comunista de Catalunya.
- 5/ Unió Socialista de Catalunya.
- 6/ Federació Catalana del Partit Socialista Obrer Espanyol.
- 7/ Partit Català Proletari.
- 8/ Partit Obrer d'Unificació Marxista /POUM/.

Els partits republicans espanyols tenien algunes petites organitzacions i una escassa representativitat a Catalunya. Altres partits catalans, com Acció Democràtica de Catalunya, el Partit Catòlic, el Partit Federal Ibèric, etc., no tenien significació important. Estat Català /partit dels separatistes catalans/ encara era un apèndix d'Esquerra Republicana de Catalunya. El POUM era l'expressió catalana del trotskisme. Els quatre partits obrers /el Partit Comunista, la Unió Socialista, la Federació Catalana del Partit Socialista Obrer Espanyol i el Partit Català Proletari/ estaven lligats mitjançant un Comitè d'Enllaç, creat abans del 16 de febrer, i enfortit considerablement després de la victòria del Front Popular en les eleccions. Aquest Comitè va preparar de forma singular la unificació. El Front Popular va abarcar tots els partits polítics, excloent-ne la Lliga Catalana i el POUM. El POUM, com a enemic comú, es va quedar fora del Front Popular, per exigències nostres. L'hegemonia política pertanyia a l'Esquerra Republicana de Catalunya, la qual tenia en les seves

mans tot el govern de Catalunya, la majoria absoluta en l'ajuntament de Barcelona i en quasi tota la resta de municipis de Catalunya. La Lliga Catalana era el partit polític de la gran burgesia. Dels quatre partits marxistes, els principals eren la Unió Socialista i el Partit Comunista, però tots quatre tenien entre 5.000 i 6.000 membres. El POUM tenia bones organitzacions a Barcelona, Terrassa, Lleida, i Girona i comarques, i tenia fortes posicions en els sindicats.

Les organitzacions sindicals. Com en el cas de les organitzacions polítiques, el moviment sindical també estava molt dividit. Hi havia les següents organitzacions sindicals: la Confederació Nacional del Treball /C.N.T./, dirigida per la Federació Anarquista Ibèrica /F.A.I./; la Unió General de Treballadors /Federació Catalana/; la Unió General de Sindicats Obrers de Catalunya; i la Federació Obrera d'Unitat Sindical.

Excepte aquests quatre, encara existia un gran nombre de sindicats autònoms, entre ells el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria /CADCI/, que era l'organització mercantil més forta, amb una gran tradició dins de la política de Catalunya, i que estava controlada pel Partit Català Proletari; i els sindicats de les ciutats de Sabadell i Manresa, escindits de la Confederació del Treball /CNT/ amb motiu del "manifest dels trenta". La Unió General de Treballadors estava controlada, en la seva majoria, pel Partit Socialista Obrer Espanyol i, minoritàriament, pel Partit Comunista de Catalunya. La Unió General de Sindicats Obrers /UGSO/ estava sota control de la Unió Socialista de Catalunya, i la Federació Obrera d'Unitat Sindical /FOUS/ sota control del POUM. La Confederació del Treball /CNT/ tenia l'hegemonia en el món sindical. La seguien, en ordre d'importància, la Unió General de Treballadors /UGT/, la Unió General de Sindicats Obrers /UGSO/ i la Federació Obrera d'Unitat Sindical /FOUS/. La Unió General de Treballadors /UGT/, que estava lluny de tenir una reputació important en la tradició sindical de Catalunya, va iniciar, gràcies a l'esforç dels camarades del Partit Comunista, un procés d'enfortiment de la seva reputació. Aquests camarades arrossegaren darrere seu la Federació Obrera de Sindicats de la Indústria Gastronòmica /FOSIG/, que era el sindicat dels treballadors gastronòmics, i aconseguiren èxits en el sindicat de metal·lúrgics.

Organitzacions agràries. Abans de res és important tenir present que, arran de l'establiment de la República el camperolat català participà activament en la lluita política i econòmica de Catalunya. Les organitzacions agràries es distribueixen així:

Unió de Rabassaires i altres conreadors de la terra.

Federació de camperols, que és l'organització de la CNT.

Federació de Treballadors de la Terra, que és l'organització de la UGT.

L'hegemonia pertanyia clarament a la Unió de Rabassaires. Les altres dues organitzacions estaven mancades de tradició, pràcticament no tenien cèl·lules, i es movien en l'àmbit dels jornalers agrícoles, els quals eren un tipus de treballadors minoritaris en el camp català. L'organització política més important en el camp català era l'Esquerra Republicana de Catalunya i, en molt menor mesura, la Unió Socialista de Catalunya.

2. Després del 19 de juliol.

L'hegemonia dels anarquistes i dels trotskistes. Contra els militars sublevats, i al costat de la força pública, lluitaren totes les forces i organitzacions antifeixistes. Moriren molts camarades de totes les organitzacions. Després de dos dies de lluites plenes de sang els militars sublevats foren derrotats, i els anarquistes, secundats pels trotskistes, posaren el moviment sota el seu control i aplicaren els seus plantejaments ideològics a la guerra i a la revolució econòmica. Aquesta hegemonia fulminant tenia diverses causes:

Primera causa. Els anarquistes disposaven d'una poderosa organització sindical, amb quadres sòlids i forts, especialitzats en l'acció sistemàtica. La unitat organitzativa i de direcció revolucionària permeté als anarquistes apoderar-se d'un gran nombre d'armes dipositades en els quarters, i controlar els punts estratègics de la ciutat, encreuaments de carreteres, i entrades i sortides de quasi tots els pobles de Catalunya. Això els permeté, novament, la possibilitat d'aplicar un ritme ràpid a la sindicalització en la indústria, a la col·lectivització de la petita indústria i els comerços, i, en menor grau, a la col·lectivització de petites unitats agràries.

Segona causa. Els trotskistes varen difondre immediatament el tema de la revolució 100%, i induïren els anarquistes a usurpar el poder i crear un govern d'obrers i camperols, apartant-ne violentament els partits republicans i la petita burgesia.

Tercera causa. Els partits republicans, malgrat tenir a les seves mans tot el poder legal i les forces d'ordre públic, abandonaren les seves posicions i un nombre considerable dels seus líders fugiren cap a la frontera, provocant, així, la ruptura del Front Popular.

Quarta causa. La multiplicitat de partits obrers i la dispersió de les forces sindicals no permeté desenvolupar accions ràpides i enèrgiques. El Comitè d'Enllaç, constituït amb finalitats polítiques, es va veure desbordat per la realitat del moment.

La fundació del partit. Els camarades dirigents dels nostres quatre partits varen estudiar la conjuntura i, preveient que havia començat una guerra llarga, compregueren que solament amb la seva fusió aconseguirien tenir força suficient per assolir la direcció del país. Per a això havien d'aconseguir que els anarquistes s'integressin en un procés de col·laboració i liquidessin els agents provocadors trotskistes. I resolgueren, tot prescindint de normes estatutàries i d'inútil burocratisme, unificar els quatre partits. Així, el 24 de juliol fou fundat el Partit Socialista Unificat de Catalunya /secció del Komintern/.

La lluita del partit. A l'inici el partit unificat treballà amb gran energia. Tots els camarades demostraren gran decisió i abnegació. La direcció del partit es proposà enfortir la Unió General de Treballadors, i millorar les relacions envers l'organització dels camperols /Rabassaires/, sense abandonar la seva pròpia organització camperola, la Federació de Treballadors de la Terra. La direcció del partit s'encarregà del treball per esclafar el POUM, i de pressionar a l'Esquerra Republicana de Catalunya per tal de fer efectiu el restabliment del Front Popular i per a què aquesta treballés amb nosaltres en la política de protecció de la petita burgesia. Els primers dos mesos foren difícils. En la formació del Comitè de Milícies Antifeixistes, organisme que dirigí la guerra fins a l'octubre de 1936, el partit s'oposà al partit trotskista, el qual tenia la protecció dels anarquistes i del propi president del govern català. Tanmateix, malgrat totes aquestes dificultats i entrebancs, el partit desenvolupà una intensa

campanya de mítings i cartellisme, en la qual popularitzà les seves principals consignes, articulades en un manifest històric el setembre de l'any 1936. La situació començà a canviar.

Realitzada la fusió, nosaltres adreçarem a les masses la consigna sobre la polarització sindical: o la CNT, o la UGT. Els camarades de la CNT, segurs de la seva immensa força, acceptaren aquesta consigna. Immediatament es fusionaren la Unió General de Treballadors /UGT/ i de la Unió General de Sindicats Obrers /UGSO/. El Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria /CADCI/ va prendre unànimement la decisió d'ingressar en la Unió General de Treballadors. El seu exemple va ser seguit per un gran nombre de sindicats autònoms. L'ingrés dels sindicats de Sabadell i Terrassa en la Unió General de Treballadors consolidà el creixement de la nostra central sindical. Després d'això la Federació Obrera d'Unitat Sindical ingressà en la Unió General de Treballadors, fracassats els seus esforços per mantenir-se independent, i els seus dirigents intentaren posar sota el seu control la direcció de la Unió General de Treballadors. Però fracassaren. Gràcies al creixement de la Unió General de Treballadors i a l'increment del prestigi del nostre partit, aconseguirem el reconeixement públic de la Confederació Nacional del Treball /CNT/, quan, finalment, el setembre aquesta darrera acceptà la nostra proposta sobre la formació d'un Comitè d'Enllaç entre la Confederació /CNT/ i la Unió General de Treballadors /UGT/, i el corresponent Comitè d'Enllaç entre el Partit Socialista Unificat /PSUC/ i la Federació dels anarquistes /FAI/. Aquest Comitè d'Enllaç fou la primera ensenyança en la guerra d'Espanya.

En les relacions amb les organitzacions camperoles, la consolidació de les nostres relacions amb la Unió de Camperols /Rabassaires/ no va ésser difícil, ja que procurarem obtenir el creixement de la Federació de Treballadors de la Terra sense que aquesta darrera creés les seves organitzacions allà on la Unió de Rabassaires ja hi tenia organitzacions.

El restabliment del Front Popular amb els republicans no fou possible ja que l'Esquerra Republicana s'hi oposà constantment. Ara, però, sembla que s'aconseguirà.

La lluita contra el trotskisme ha estat constant i difícil. Per voluntat del President del govern català i de la Confederació del Treball /CNT/, els trotskistes

obtingueren un representant en el primer govern de gran coalició que es formà a l'octubre de 1936, i tingueren dret a una representació en tots els municipis de Catalunya, a part de participació en el Consell d'Economia i en el Consell de Seguretat Interior, el qual, es constituí després de la dissolució del Comitè de Milícies Antifeixistes. Durant la crisi de govern del desembre de 1936 nosaltres plantejarem com a qüestió preliminar l'expulsió dels trotskistes del nou govern, i ho aconseguírem. Després d'això nosaltres els expulsarem del Consell d'Economia, del Consell de Seguretat de l'Estat i de tots els ajuntaments de Catalunya on hi tenien representació, per mitjà d'un decret de govern aprovat unànimement. Nosaltres expulsarem els trotskistes de la Unió General de Treballadors /UGT/, tot i que encara queden residus trotskistes en el sindicat de Lleida, on hi tenen tres insignificants sindicats, i un en el sindicat de Girona. Aquesta depuració dins de la Unió General de Treballadors no fou feta des de dalt, sinó mitjançant assemblees de treballadors, davant de les quals desemmascaràvem el trotskisme contrarevolucionari. El partit també realitzà el mateix treball en l'exèrcit, i obtingué la dissolució de la 29 Divisió, l'única sota control dels trotskistes. La dissolució d'aquesta divisió fou immediata, a uns quants dels seus caps se'ls empresonà, i a altres se'ls afusellà per sabotejadors i agents del feixisme. La victòria sobre el moviment trotskista ha estat molt gran, però el partit no considera que amb aquesta victòria ja s'hagi acabat amb el problema trotskista. El partit segueix alerta, i no permet la penetració d'elements trotskistes en les seves files, està preparat per desfer qualsevol possible provocació trotskista en la Unió General de Treballadors, i s'encarrega de prevenir constantment a la Confederació del Treball sobre això, ja que el trotskisme, en la clandestinitat, pretén arrossegar als elements anarquistes per ampliar la seva política terrorista.

Mentre el partit desenvolupava aquesta activitat, no aturà la seva campanya de popularització de les consignes fonamentals: exèrcit popular regular, disciplina militar, creació d'una reserva, comandament únic, creació de nous quadres i depuració dels vells, consolidació de l'institut de comissaris, organització de la indústria de guerra, economia no sindicalitzada, augment de la producció, cooperativisme de consum, ordre públic antifeixista, etc.

El partit va participar activament en els afers de la guerra, organitzant la Divisió Carles Marx, coneguda posteriorment amb el nom de 27 Divisió. Aquesta divisió ha tingut a Catalunya i a l'Aragó el paper del Cinquè regiment a la resta dels fronts. S'ha d'esmentar que el novembre de 1936 el partit aconseguí el suport dels anarquistes respecte al decret de mobilització obligatòria, tot i que aquest decret fou sabotejat en la seva execució per ells mateixos. Altres divisions aragoneses estigueren influenciades pel partit, quan, després de maig, es creà l'Exèrcit de l'Est sota comandament del govern de la República.

Molts camarades han mort en el curs d'aquesta llarga i complexa lluita. Molts més caigueren durant els memorables dies de maig, prova de foc que el partit i la Unió General de Treballadors superaren victoriosament. Jo considero un deure i un tribut la restitució de la seva memòria, tant en el cas del nostre camarada Sesé, com en el de molts altres camarades, que vull recordar aquí, davant dels nostres camarades del Komintern.

3. El partit en el moment actual, les seves dificultats i les seves perspectives

Què és en aquest moment el partit? El camarada Miquel Valdés, secretari d'organització del partit, en el darrer Ple del Comitè Central ha informat que el partit tenia a la reraguarda, és a dir, sense comptar l'organització del partit en l'exèrcit i en els carrabiners, 43.000 membres. Tenia 560 cèl·lules de fàbrica i 720 cèl·lules de barriada /xifres incompletes/, així com 74 grups sindicals. S'havien constituït 696 radis sobre un total de 1069 municipis /falta constituir radis als municipis amb densitat de població més petita, i en aquesta direcció es treballa constantment per difondre la nostra consigna: cada municipi ha de tenir un radi/. I 38 federacions comarcals, tantes com té Catalunya, més 2 sotscomarcals a les afores de Barcelona.

En les organitzacions de l'exèrcit al front i a la reraguarda de Catalunya, el partit hi té 11.900 membres. Encara no tenim dades controlades sobre els membres del partit en la reserva d'artilleria, als batallons d'ametraladores, al servei de cos d'exèrcit, a l'Estat Major de l'Exèrcit de l'Est, a l'aviació i als tancs. El Partit Socialista Unificat té uns 3.000 membres en l'exèrcit del front Centre controlats pel Partit Comunista; i en el front Sud i en l'aviació d'aquest front té uns 2.000 membres. Nosaltres encara no disposem de dades sobre els membres del partit en el cos que vigila la frontera /carrabiners/ i en els exèrcits

de Llevant i d'Extremadura. Sobre la quantitat total dels nostres membres del partit controlats, aquests arriben, com a mínim, a la xifra de 60.000 persones. Dic xifra mínima perquè el partit encara no disposa de dades sobre nombroses coses que li són del seu interès. La nostra major debilitat ha estat el recompte. Afortunadament ja hem corregit aquesta insuficiència, a través de la creació, juntament amb el Partit Comunista d'Espanya, d'un Comissariat Únic de Guerra. Amb ell, ara el partit ja pot organitzar adequadament el seu treball en tots els fronts. Així, agafant conjuntament les xifres que tenim controlades i les que nosaltres coneixem de forma aproximada –tenint present, per exemple, que en els batallons d'aviació i carrabiners el 85% dels seus components són membres del partit–, podem afirmar que, aproximadament, la xifra real de membres del partit supera els 60.000.

Al marge d'aquestes xifres globals, és important assenyalar que a l'exèrcit de l'Est el partit hi té els seus membres: 1 cap de cos d'exèrcit, 2 caps de divisió, 1 cap d'estat major de cos d'exèrcit, 7 caps de brigada, 2 comissaris de cos d'exèrcit, 4 comissaris de divisió, 11 comissaris de brigada, 43 comissaris de batalló i altres 48 comissaris, 198 comandants i 65 sots-oficials en els cossos de rera guarda de l'exèrcit de l'Est, i a la mateixa Barcelona, en la reserva, hi ha 47 comissaris, 148 oficials i 182 sots-oficials. En aquest exèrcit el partit ja funciona força bé orgànicament. Si tenim present que en el mateix exèrcit de l'Est el Partit Comunista d'Espanya té 1 cap de cos d'exèrcit, 2 caps de divisió, 8 comissaris de brigada i 11 comissaris de batalló, podem afirmar que el partit controla completament dos cossos de l'exèrcit, davant d'un cos controlat pels anarquistes i un altre amb control incert, però en el qual el treball del partit ja ha obtingut excel·lents resultats. L'exèrcit de l'Est està integrat pels cossos X, XI, XII i XIII. El XII cos està integrat únicament per dues divisions, ja que la dissolta Divisió 29 encara no s'ha reconstruït.

El partit controla, absoluta i fermament, la direcció de la Unió General de Treballadors de Catalunya en tots els seus àmbits. La UGT té al voltant d'uns 600.000 membres, la qual cosa implica superar, en nombre important, la quantitat de membres de la Confederació del Treball /CNT/.

El partit controla la Federació de Sindicats Agrícoles de Catalunya /FESAC/, organisme econòmic que agrupa a tot els camperols catalans arran del decret

de sindicació obligatòria. El president de la FESAC és membre del nostre partit. De les cinc seccions que integren les principals línies directives de la FESAC /compra, venda, transformació, treball col·lectiu i assegurances/, el partit en dirigeix quatre. De les 25 federacions comarcals de la FESAC, el partit en dirigeix deu i té representació en totes les restants.

Les dades d'un nombre considerable de federacions encara són incompletes, ja que, pocs dies abans de la meua sortida de Catalunya, s'han fet eleccions en les federacions. Cal indicar que els comitès comarcals són escollits a través d'eleccions democràtiques, així com en el cas de les "juntres" sindicals.

El partit exerceix una forta influència sobre la Unió de Camperols /Rabassaires/, gràcies a la quantitat suficient de membres del partit que hi té en el Consell Superior, en les juntes de sindicats locals i en les federacions de la Unió de Camperols. El partit també controla la Caixa de Crèdit Agrícola, organisme oficial del Departament d'Agricultura.

El moviment cooperatiu està sota control del partit. El President de la Federació Espanyola de Cooperatives és membre del nostre partit. Són també membres del partit els presidents de la Federació Catalana de Cooperatives i de la Unió de Cooperadors de Barcelona, la cooperativa més important de Catalunya. A més, tenim majoria en els consells directius d'ambdues organitzacions. El partit té assegurada la majoria en el Consell Superior de la Cooperació, organisme legal del Departament d'Economia. El moviment cooperatiu a Catalunya és molt antic i molt sòlid. D'acord amb l'Estatut, Catalunya legisla i executa en matèria cooperativista, sense intervenció de l'Estat. En matèria cooperativista ja s'han aprovat les seves pròpies lleis. El moviment cooperatiu adquireix ara a Catalunya un volum extraordinari i, si a l'inici de la guerra ja hi havia 400 cooperatives de consum, ara n'hi haurà tantes com municipis.

Tenint a les nostres mans les Conselleries d'Economia, Treball i Obres Públiques, i estant com a cap de la Conselleria d'Agricultura un membre de la Unió de Camperols /Rabassaires/ que és militant del partit, tenim a les nostres mans el fonamental de la vida econòmica de Catalunya, ja que Catalunya¹ no ha recuperat encara els serveis d'ordre públic i ja no dirigeix l'Exèrcit del Front

---

¹ Després del putx de maig aquests serveis passaren a mans del govern central /Nota del traductor/.

d'Aragó. Dins de l'ordre públic el partit té posicions molt sòlides, tot i la insistent ofensiva de les forces contràries (al partit). Tota l'economia popular, que va estar reglamentada pels anarquistes fins al juny de 1937, ara està sota la nostra direcció en totes les seves activitats industrials i comercials, inclosos els serveis públics, en la seva organització, producció, crèdit, característiques del treball i distribució de combustible i matèries primeres. El partit té assegurada la majoria en el Consell d'Economia Popular, en els Consells d'Indústries Bàsiques i en la Caixa de Crèdit Industrial i Comercial. Té a les seves mans el control de la direcció de les comissions interventores d'electricitat, gas, mines de potassa, hosteleria, espectacles, etc., i la cooperativa "Ciutat de Repòs", la qual ben aviat tindrà un paper important en la vida de Catalunya.

El poder del partit és gran en les organitzacions de masses, en el Socors Roig, en el Comitè "Exèrcit regular popular", en el treball d' "educació premilitar", en les associacions esportives i culturals, etc.

La premsa del partit s'ha consolidat plenament. De la premsa de propietat directa i totalment controlada, el partit té quatre grans diaris: *Treball*, *Las Noticias*, *La Rambla*² i *U.H.P*³. A més a més, també tenim publicacions diàries de menor importància -a Manresa, Girona, Tortosa, Terrassa, etc-, i publicacions setmanals femenines, militars, il·lustrades, sindicals, polítiques, de reglament intern i de radi. Està en preparació una revista de teoria política. La premsa diària té una tirada aproximada de 130.000 exemplars.

Aquesta és la situació actual del nostre partit, que començà la lluita amb les condicions que us he descrit.

No obstant, malgrat els èxits, el partit sap quines són les seves debilitats i no es deixa arrossegar per excessos d'optimisme.

Els vincles i les relacions del nostre partit amb el Partit Comunista d'Espanya són estrets. En realitat, nosaltres representem un sol partit. La bolxevització del partit i el seu amor i orgull cap al Komintern, així com la pertinença al Komintern, són un fet irrefutable.

---

² Antic diari dels nacionalistes catalans, que conserva el seu nom (que reproduïx el nom d'una popularavinguda de Barcelona).

³ Crit de guerra de les lluites dels asturians a l'any 1934.

En contra de la unitat del partit han treballat, i treballen, coneguts elements caballeristes, però el partit va saber respondre amb suficient energia, tan aviat com va veure les seves primeres maniobres. Nosaltres creiem, fermament, que els escissionistes i els traïdors no podran fer res contra la nostra unitat.

Per a major garantia de la unitat es va crear –amb l'ajuda inestimable del Partit Comunista d'Espanya– un comitè d'Enllaç entre el Partit Comunista d'Espanya, el Partit Socialista Obrer Espanyol i el Partit Socialista Unificat de Catalunya.

El partit concentra tots els esforços per establir un ampli i ferm Front Popular antifeixista i per aconseguir la unitat d'acció entre la Unió General de Treballadors i la Confederació Nacional del Treball. Els camarades anarquistes es resisteixen i posen com a condició preliminar la seva reincorporació al govern –condicions, autoritzacions, etc., que el nostre partit no pot resoldre, ja que, almenys a Catalunya, cometriem un greu error si provoquéssim una crisi política d'aquest tipus–. Quan jo vaig sortir cap a la URSS nosaltres havíem posat a discussió el programa d'unitat de Front Popular amb els partits republicans de Catalunya. Tanmateix, tot i l'actitud del Comitè de la Confederació Nacional del Treball /CNT/, nosaltres vàrem aconseguir constituir el Front Popular a moltes ciutats i pobles de Catalunya; així com comitès d'enllaç de la Unió General de Treballadors amb la Conferència Nacional del Treball en diferents federacions d'indústria, tot obtenint molt bons resultats en les indústries tèxtils.

El trasllat del govern de la República a Catalunya va generar, per la forma brutal que tingueren els preliminars, una situació difícil, que conjuntament amb el Partit Comunista d'Espanya, s'aconseguí dominar al proposar i aconseguir la reunió prèvia al trasllat del govern a València i el viatge dels presidents Negrín i Companys a Madrid. Però la coexistència dels dos governs a Barcelona crea constants dificultats al partit. De fet, el partit es troba entre dos focs. Els separatistes catalans i els nacionalistes sectaris ens acusen de ser centralistes. Els anarquistes, amb contactes amb elements trotskistes en el treball clandestí, ens acusen de tenir i afavorir propostes contrarevolucionàries, que pretén portar a terme, diuen, el govern de la República. Davant d'aquests dos fronts el partit lluita amb èxit. El partit s'ha convertit en el més ferm defensor de l'Estatut /l'autonomia de Catalunya/. Defensa les llibertats de Catalunya, considerant

que aquestes llibertats segueixen la llum de les ensenyances dels nostres grans mestres Lenin i Stalin, com un fet revolucionari, i acusa els separatistes d'agents del feixisme i sectaris separatistes que introdueixen a Catalunya elements d'acord amb l'enemic. El partit s'ha convertit en el més autèntic i efectiu defensor de les conquestes econòmiques dels treballadors, a través del seu treball en el Departament d'Economia i per haver plantejat la qüestió en la reunió governamental de València i haver aconseguit de Negrín la declaració que l'obra econòmica de Catalunya seria respectada o reformada, en el cas de ser així necessari, previ acord dels dos governs. Encara que en aquest camí entre dos focs el partit va superant les dificultats, haurà, tanmateix, d'extremar la seva vigilància i estrènyer més els contactes amb el Partit Comunista d'Espanya.

Durant el seu creixement el partit s'està alliberant de les debilitats de tot partit jove. La seva composició social és un 65% obrers industrials, un 20% camperols i la resta funcionaris, gent de professions liberals i petita burgesia. Aquesta composició social no ens satisfà. La seva formació ideològica és dèbil. El partit és jove i entre els seus elements absorbeix a elements procedents dels partits republicans i, en menor mesura, de la Confederació Nacional del Treball, tots ells amb una pobre cultura marxista. El partit s'esforça per corregir aquestes debilitats multiplicant les reunions d'activistes, perfeccionant la seva premsa, preparant l'edició d'una revista teòrica, popularitzant les ensenyances dels nostres mestres i enfortint els nostres quadres. La manca de quadres, a causa de la pobresa ideològica i de la mobilització militar que ens ha pres els millors, dificulta molt el nostre treball i ens genera constantment dificultats. Per millorar qualitativament els nostres quadres, i per augmentar quantitativament el seu nombre dins del partit, el partit envia alumnes a l'Escola Central de quadres del Partit Comunista d'Espanya, qui organitzà la seva Escola Central de Quadres a Barcelona i treballa activament en la creació d'escoles comarcals de tipus més senzill.

L'aparell del Comitè Central és dèbil i per això nosaltres hem decidit millorar-lo incorporant als millors alumnes de l'escola i als obrers que més es distingeixen en els comitès d'empresa de les fàbriques. No es controla suficientment l'execució dels acords que es prenen. La vida política interna del partit té

nombroses deficiències. Molts camarades encara no saben discutir. Els avantatges de l'autocrítica encara no han estat prou ben compresos. El propi Comitè Central ha d'exercir molt més control, ja que la inexperiència i la poca formació marxista-leninista entre els camarades, apropa a aquests darrers al sectarisme i al desviacionisme que, en el cas de desenvolupar-se, perjudicarien el nostre moviment. En el treball de l'àmbit femení el partit no pot enorgullir-se de grans èxits, i solament en els darrers temps hi ha hagut una seriosa comprensió de les mesures organitzatives, les quals separen les debilitats de les carències i subministren suficient aflluència de treballadores al partit (sobretot tèxtils).

El partit treballà enormement en l'àmbit juvenil, però novament aquí va caldre una intensa i delicada atenció, tal i com nosaltres ja havíem previst. El partit no comprenia el caràcter instintiu de l'organització juvenil, i això va generar problemes. Però el partit va adoptar les mesures necessàries i va acabar amb aquests problemes. Naturalment, aquesta deficiència en el moviment juvenil facilitava, en bona mesura, la mobilització de cara a la guerra i, especialment, la política de Prieto, que consistia a cridar a files de l'exèrcit a la direcció dels quadres juvenils.

El partit necessita ajuda i està segur que la rebrà dels camarades de l'IKKI.

En la política d'Espanya el partit juga i jugarà un important paper. Si fora de Catalunya no té èxit la constitució del partit únic del proletariat, el PSUC, juntament amb la Unió General de Treballadors, haurà de ser el punt de suport del Partit Comunista d'Espanya en les dures lluites que haurà de mantenir una vegada s'aclareixi l'horitzó de la guerra i s'apropi a la seva fi, i més dures encara en el primer període de la postguerra.

Per això nosaltres pensem que una de les primeres mesures de l'IKKI ha de ser el constant enfortiment del partit a Catalunya, partit que és fidel al Komintern, i que vol seguir la seva lluita pel camí que assenyala el nostre gran camarada Stalin i sota la direcció del nostre estimat camarada Dimitrov.

Joan Comorera

Moscú, 20 de febrer de 1938.